



Република Србија
АПЕЛАЦИОНИ
СУД У БЕОГРАДУ
Гж 592/21
1.4.2021. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

АПЕЛАЦИОНИ СУД У БЕОГРАДУ, у већу састављеном од судија Јелене Стевановић, председника већа, Иване Марковић Радојевић и Радмиле Радић, чланова већа, у парници тужиоца АА из ..., ..., чији је пуномоћник Слађана Марјановић, адвокат из Београда, Улица камчатска број 18/12, против тужене Републике Србије - Министарство одбране, коју заступа Војно правобранилаштво, Београд, Улица Бирчанинова број 5, ради утврђења дискриминације, одлучујући о жалби тужене изјављеној против пресуде Вишег суда у Београду П 2093/18 од 12.6.2020. године, у седници одржаној 1.4.2021. године, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ као неоснована жалба тужене и **ПОТВРЂУЈЕ** пресуда Вишег суда у Београду П 2093/18 од 12.6.2020. године.

ОДБИЈА СЕ захтев тужене за накнаду трошкова другостепеног поступка.

Образложење

Пресудом Вишег суда у Београду П 2093/18 од 12.6.2020. године, ставом првим изреке, утврђено је да је Закључком Владе Републике Србије број 401-161/2008-1 од 17.01.2008. године, којим су дозвољена средства ради исплате новчане помоћи ратним војним резервистима са пребивалиштем на територији седам неразвијених општина Куршумлија, Блаце, Бојник, Лебане, Житорађа, Дољевац и Прокупље, повређено начело једнаких права и обавеза, чиме је извршена дискриминација по основу места пребивалишта тужиоца, као резервисте из Јошанице, Жагубица, а који није наведен у Закључку Владе Републике Србије број 401-161/2008-1 од 17.01.2008. године. Ставом другим изреке, обавезана је тужена да тужиоцу накнади трошкове парничног поступка у укупном износу од 32.000,00 динара, са законском затезном каматом од дана испуњености услова за извршење па до исплате, све у року од 15 дана од дана пријема пресуде.

Против наведене пресуде, тужена је благовремено изјавила жалбу због погрешне примене материјалног права и због погрешно и непотпуно утврђеног

чињеничног стања.

Испитујући првостепену пресуду у смислу члана 386. Закона о парничном поступку („Службени гласник РС“ број 72/11, 55/14, 78/18 и 18/20), Апелациони суд је нашао да је жалба тужене неоснована.

У поступку пред првостепеним судом нису учињене битне повреде одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. Закона о парничном поступку, на које овај суд, као другостепени, пази по службеној дужности. Првостепени суд није учинио ни повреду поступка из тачке 7. ове законске одредбе, будући да је туженој дата могућност да расправља пред судом и да се изјасни о захтевима, предлозима и наводима противне странке, у складу са чланом 5. Закона о парничном поступку.

У првостепеном поступку, утврђено је да су Закључком Владе Републике Србије 05 број 401-161/2008-1 од 17.01.2008. године обезбеђена новчана средства у износу од 2.000.000.000,00 динара ради помоћи неразвијеним општинама Куршумлија, Лебане, Бојник, Житорађа, Дољевац, Прокупље и Блаце, а да ће критеријуме за расподелу новчане помоћи сачинити заједнички комисије састављене од представника локалне самоуправе и штрајкачког одбора ратних војних резервиста са пребивалиштем на територији наведених општина, који доставе правноснажну пресуду на основу одрицања од тужбеног захтева против Републике Србије ради исплате накнада, као и писмену изјаву да према Републици Србији немају даљих потраживања по овом основу. Споразумом који је закључен 11.01.2008. године између Владе Републике Србије и штрајкачких одбора ратних војних резервиста из неразвијених општина Куршумлија, Лебане, Бојник, Житорађа, Дољевац, Прокупље и Блаце, регулисана је исплата помоћи наведеним неразвијеним општинама у укупном номиналном износу од 2.000.000.000,00 динара, на основу јединственог критеријума за стицање права на добијање помоћи у виду достављања правноснажне пресуде донете на основу одрицања од тужбеног захтева, поднетих од стране ратних војних резервиста из наведених неразвијених општина пред надлежним судовима против Републике Србије, а по основу исплате накнада, као и давање писане изјаве од стране ратних војних резервиста да немају даљих потраживања по овом основу према Републици Србији. У складу са потврдом о учешћу у рату Регионалног центра Министарства одбране у Крагујевцу од 9.1.2018. године, тужилац је учествовао у рату у периоду од 24.3.1999. године до 26.6.1999. године. Тужена није исплатила тужиоцу ратне дневнице.

Имајући у виду овако утврђено чињенично стање, првостепени суд је закључио да је тужбени захтев основан, с обзиром да је према тужиоцу и војним резервистима и војницима са територије седам наведених општина различито поступљено, јер тужена није тужиоцу исплатила дневнице за време проведено у рату, које ратне дневнице су исплаћене резервистима и војницима из наведених општина по предметном споразуму и закључку, чиме је тужилац стављен у неповољнији положај, па је на основу одредби члана 21. Устава Републике Србије и члана 1. Протокола број 12. уз Европску конвенцију о заштити људских права и основних слобода, одлучио као у ставу првом изреке ожалбене пресуде.

Одредбом члана 14. Европске Конвенције о заштити људских права и основних слобода, прописано је да се уживање права и слобода предвиђених у Конвенцији обезбеђује без дискриминације по било ком основу, као што су пол, раса, боја коже, језик, вероисповест, политичко или друго мишљење, национално или социјално порекло, веза с неком националном мањином, имовно стање, рођење или други статус.

Одредбом члана 1. став 1. Протокола број 12. уз Европску Конвенцију о заштити људских права и основних слобода, прописано је да ће се свако право које закон предвиђа остваривати без дискриминације по било ком основу као нпр. полу, раси, боји коже, језику, вероисповести, политичком и другом уверењу, националном или друштвеном пореклу, повезаности с националном мањином, имовини, рођењу или другом статусу, а ставом 2. да јавне власти неће ни према коме вршити дискриминацију по основима као што су они поменути у ставу 1.

Одредбама члана 21. став 1. и 2. Устава Републике Србије ("Службени гласник РС" број 98/2006), прописано је да су пред Уставом и законом сви једнаки и да свако има право на једнаку законску заштиту, без дискриминације. Ставом 3. наведеног члана је прописано да је забрањена свака дискриминација, непосредна или посредна, по било ком основу, а нарочито по основу расе, пола, националне припадности, друштвеног порекла, рођења, вероисповести, политичког или другог уверења, имовног стања, културе, језика, старости и психичког или физичког инвалидитета. Ставом 4. наведеног члана је прописано да се не сматрају дискриминацијом посебне мере које Република Србија може увести ради постизања пуне равноправности лица или групе лица која су суштински у неједнаком положају са осталим грађанима.

Имајући у виду цитиране одредбе, као и утврђено чињенично стање, по оцени Апелационог суда, првостепени суд је на правилно и потпуно утврђено чињенично стање, правилно применио материјално право када је закључио да је тужилац дискриминисан наведеним поступањем тужене.

Дискриминација представља свако неоправдано прављење разлике или неједнако поступање, односно пропуштање (искључивање, ограничавање или давање првенства), у односу на лица или групе као и на чланове њихових породица или њима блиска лица, на отворен или прикривен начин, а који се заснива на било ком основу (раси, држављанству, националној или верској припадности, језику, политичким убеђењима...). Заштита представља право личности загарантовано Уставом РС (члан 21), али и Европском Конвенцијом за заштиту људских права и основних слобода (члан 1. Протокола 12. уз Европску Конвенцију), а од 07.04.2009. године и Законом о забрани дискриминације. Повреда било ког права личности, па самим тим и вршење дискриминације у односу на неко лице или групу лица, представља вид нематеријалне штете, јер код дискриминисаних лица изазива осећај неправде, неравноправности у односу на друге грађане, а често и осећај подређености или осећај грађана нижег реда, што код њих изазива душевне болове, а на основу чега су и овлашћени да захтевају заштиту од дискриминације пред надлежним судом.

Влада Републике Србије је 11.01.2008. године постигла споразум са ратним војним резервистима који имају пребивалиште у општинама Куршумлија, Лебане, Бојник, Житорађа, Дољевац, Прокупље и Блаце, које су изабране због статуса неразвијених општина, а којим споразумом је овим лицима регулисана исплата ратних дневница. Закључком Владе Републике Србије од 17.01.2008. године је одређено да се пренос новчаних средстава изврши на посебне рачуне наведених седам општина, те да се ратним војним инвалидима и резервистима из ових општина исплати новчана накнада у складу са закљученим споразумом, под условом да се та лица одрекну свих потраживања у споровима које су водили пред парничним судовима против Републике Србије ради исплате накнаде. Из садржине наведеног споразума и закључка Владе Републике Србије, произлази да је финансијска помоћ уплаћена на рачун седам општина наведених у споразуму, уплаћена ради исплате ратних дневница ратним војним инвалидима и војним резервистима који су учествовали у одбрани државе током НАТО бомбардовања 1999. године. Иако наведених седам општина обухваћених споразумом имају статус неразвијених општина, то не подразумева да и сви резервисти са пребивалиштем на територији ових општина спадају у категорију социјално угрожених лица, нити да резервисти са пребивалиштем на територији других општина, не спадају у наведену категорију. Стога је правилан закључак првостепеног суда да, будући да није постојало објективно прихватљиво оправдање за различито поступање туженог приликом исплате ратних дневница војним резервистима, само на основу њиховог пребивалишта, оваквим поступањем туженог јесте извршена дискриминација у односу на тужиоца, као војног резервисту са пребивалиштем на територији друге општине, која није обухваћена споразумом.

На правилност побијане пресуде нису од утицаја жалбени наводи тужене да чињенично стање није утврђено у делу који се односи на тужиочево својство резерviste, с обзиром на то да наведено својство током поступка тужена није оспоравала, из чега произлази да ова чињеница током поступка од стране тужене није оспорена, па је, као такву, првостепени суд, правилном применом одредбе члана 230. став 1 ЗПП-а није посебно ни утврђивао. Наведена околност додатно је поткрепљена садржином Потврде о учешћу у рату Регионалног центра Министарства одбране у Крагујевцу од 9.1.2018. године, чију аутентичност тужена током поступка није оспорила, па је првостепени суд правилном применом одредбе члана 230. став 1 ЗПП-а утврдио наведену чињеницу. Стога тужена у жалби без успеха оспорава ову чињеницу доводећи у питање својство тужиоца као резерviste, јер није учинила вероватним да без своје кривице исту чињеницу није могла да изнесе, односно предложи до закључења главне расправе, сагласно одредби члана 372. став 1 ЗПП-а, те су жалбени наводи тужене у овом смислу оцењени као неосновани.

Из наведених разлога, побијана пресуда је потврђена како у погледу одлуке о главној ствари, тако и одлуке о трошковима парничног поступка, донетој правилном применом чланова 150, 153, 154. и 163. Закона о парничном поступку и важеће Адвокатске тарифе и Таксене тарифе, па је на основу члана 390 и 401 тачка 2 Закона о парничном поступку, одлучено као у ставу првом

изреке.

Имајући у виду да тужена није успела у другостепеном поступку, на основу члана 165 у вези члана 153 Закона о парничном поступку, одлучено је као у ставу другом изреке.

**Председник већа-судија
Јелена Стевановић, с.р.**

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Јасмина Ђокић